

Alegat 69.

Wniosek

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 22 Grudnia 1873. raczył Wysoki Sejm uchwalić rezolucyę wzywającą c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej wyjednał dla delegatów Rad powiatowych przy komisjach asenterunkowych stanowczy wpływ.

Wydział krajowy kilkakrotnie czynił przedstawienia w podobnym duchu c. k. Prezydium Namiestnictwa — po raz ostatni p. d. 14 Kwietnia b. r do L. 8900. Wedle udzielonej na to pismo odpowiedzi c. k. Prezydium Namiestnictwa czeka ta sprawa rozstrzygnięcia w biurach c. k. Ministerstwa obrony krajowej. Samo jednakże udzielenie głosu stanowczego delegatom Rad powiatowych w komisjach poborowych nie będzie mogło mieć znaczniejszej doniosłości praktycznej. gdyby im nawet w zasadzie przyznanem zostało — tak długo, dokąd wszelki wpływ ciał reprezentacyjnych na tok zestawiania list poborowych będzie zupełnie wykluczony, jak to dotychczas ma miejsce.

Postępowanie reklamacyjne, jak niemniej także i sam pobór (rekrutacya) opierają się głównie na sporządzonych przez zwierzchności gminne wykazach młodzieży podpadającej obowiązkowi asenterunkowemu.

Akt układania tychże wykazów, jak go określają przepisy §§. 11. — 17. ustawy wojskowej, jest już sam przez się dość skomplikowany, i mo a zwierzchności gminne narażone być przy tém bardzo łatwo na niebezpieczeństwo popełnienia jakichś nieprawidłowości niekoniecznie ze złej wiary, lecz popospolicie z braku biegłych, w załatwianiu spraw kancelaryjnych funkcyjnych. Uwaga ta stosować się może szczególnie do zwierzchności gminnych po wsiach i małych miasteczkach, jakkolwiek i we większych miastach częstokroć u nas spostrzegać się dają rozmaite zбочenia w układzie list poborowych,

Ustawa wojskowa oddaje całą kontrolę nad wykazami obowiązanej do asenterunku młodzieży c. k. Starostwom powiatowym, obciążonym najrozliczniejszemi obowiązkami. Z konieczności

przeto — dla braku dostatecznych sił biurowych wyrobiła się więc praktyka, iż cały ciężar rewizji pierwotnych list młodzieży, znajdującej się w wieku, który obowiązuje do służby wojskowej, cała procedura reklamacyjna i uciążliwa korespondencya śledząca za poborowymi, nie przybywającymi w miejscach przynależności gminnej, spada najczęściej na jednego urzędnika — na t. z. referenta rekrutacyjnego przy c. k. Starostwie powiatowem.

Że przy najbardziej wytężonej gorliwości tychże organów c. k. Władz politycznych, rewizye list poborowych m u s z ą odbywać się pobieżnie, co znowu otwiera szerokie pole różnorodnym nadużyciom, niestety aż nadto wiadomo.

Wydziały powiatowe mogłyby oddać w tym względzie prawdziwie znakomite usługi. One bowiem z przeznaczenia swojego pozostają w ciągłej relacji z urzędami gminnymi, obejmując zaś w gronie swoim liczniejsze koło obywateli powiatu, z łatwością mogłyby i w sprawach rekrutacyjnych wywierać wpływ objaśniający i prostujący na postępowanie, ustawa gminną ich nadzorowi poruczonych, Zwierzchności gminnych. Gdyby zaś wykonywanie tego nadzoru nad układaniem list popisowych przez zwierzchności gminne dostarczyło Wydziałowi powiatowemu materiału do dokładnego obznajomienia się z tą sprawą, więc delegaci Rady powiatowej, w komisjach asenterunkowych uzyskaliby przeto prawdziwie realną podstawę do wykonywania obowiązków, przysądzonych im postanowieniami §§. 54. 56. i 68. ustawy wojskowej.

Zasada powszechnego obowiązku służby wojskowej, stanowiąca fundament obecnej organizacyi sił zbrojnych Austro - Węgier, znacznie powiększyła ofiary ludności dla militarnej potęgi państwa, i szczególnie dobitnie daje się czuć cała groza zastosowania ustawodawczego idei powszechnego obowiązku służby wojskowej w wypadkach mobilizacyi armii. Wówczas bowiem wrywa obowiązek wojskowy z pośród normalnych warunków życia społecznego całą zdrową ludność męską, znajdującą się w najpiękniejszym rozkwicie sił żywotnych.

Niektóre okolice naszego kraju doznały właśnie w tym roku skutków panującego obecnie systemu wojskowego.

Czyż więc nie godzi się dążyć do tego wszelkimi siłami, ażeby ten konieczny, lecz zarazem i najstraszniejszy podatek wybierany był sprawiedliwie — ażeby zastosowane zostały wszelkie możliwe ostrożności, dla uniemożliwienia nadużyć w tym względzie ?

Czyż nie jest logicznem i słusznem życzenie, ażeby prawowitym reprezentantom ludności, powołanej do spełniania obowiązków, jakie wynikają z obecnej organizacyi sił zbrojnych państwa, zapewniony był wpływ rzeczywisty, nie zaś tylko fikcyjny na rozkład podatku krwi na pojedyncze klasy ludności i na pojedyncze rodziny ?

Otóż w myśl uwag powyższych jak niemniej także w dalszem rozwinięciu wspomnianej powyżej uchwały wysokiej Reprezentacyi krajowej z dnia 22.

Grudnia 1873. raczy Wysoki Sejm dodatkowo uchwalić ;

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej wyjednać zechciał zmianę § 19. państwowej ustawy wojskowej z dnia 5. Grudnia 1868. w tym duchu, iżby zwierzchności gminne zobowiązane zostały do spo-

„rządzenia list poborowych, w dwóch równobrzmiących
„exemplarzach: jednego dla użytku c. k. politycznej
„władzy powiatowej, drugiego dla użytku Wydziału po-
„wiatowego, ewentualnie delegatów Rad powiatowych,
„zasiadających w komisjach asenterunkowych.“

Franciszek Jasiński,

wnioskodawca.

*Ks. Chelmecki, Henryk Max, Wodziński, K. Ochrymowicz, Ignacy Łukasiewicz, Gedel, ks. Sawa,
Towarnicki, Hoszard, J. Jocz, ks. J. Kitrys, ks. J. Kowalski, Józef Jasiński, M. Onyszkiewicz,
Jędrzejowicz.*

